

APES

ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV
ENERGETICKÝCH SLUŽIEB

Garantované energetické služby obchodné modely a príprava projektov

MARCEL LAUKO, ASOCIÁCIA POSKYTOVATEĽOV ENERGETICKÝCH SLUŽIEB

Regionálna energetika – súčasnosť a perspektíva

Banská Bystrica, 11.5.2023

Asociácia poskytovateľov energetických služieb

- Založená v roku 2014, aktuálne 17 členov (ESCO + poradcovia)
- podpora využívania EPC - Energy Performance Contracting-u
- Formovanie legislatívy (zákon 321/2014 Z.z. o energetickej efektívnosti)
- Informovanie a propagácia
  - Súťaž EFEKTIA 2017
  - Web stránka www.apes-sk.eu – všetky praktické informácie o EPC
- Podpora pre EPC na medzinárodnej úrovni

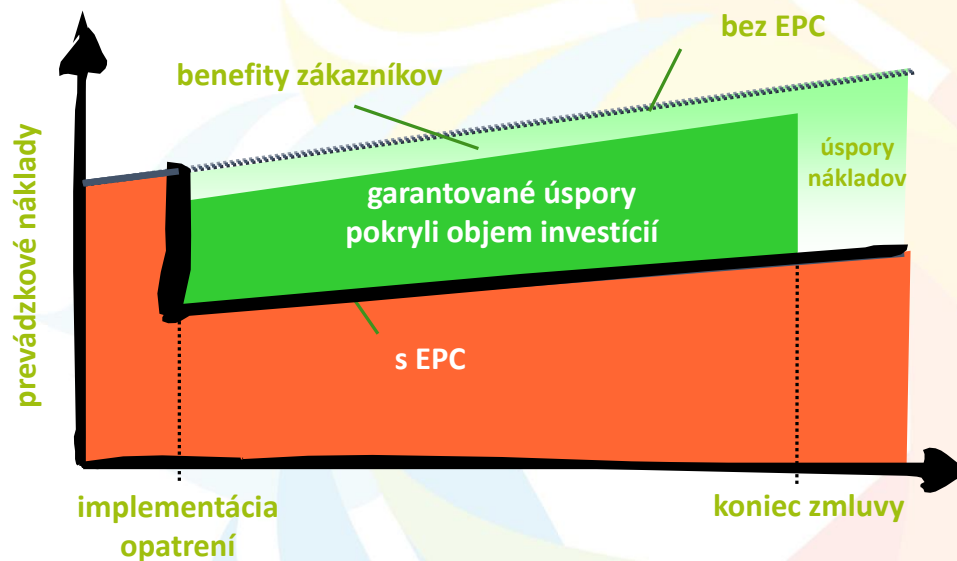

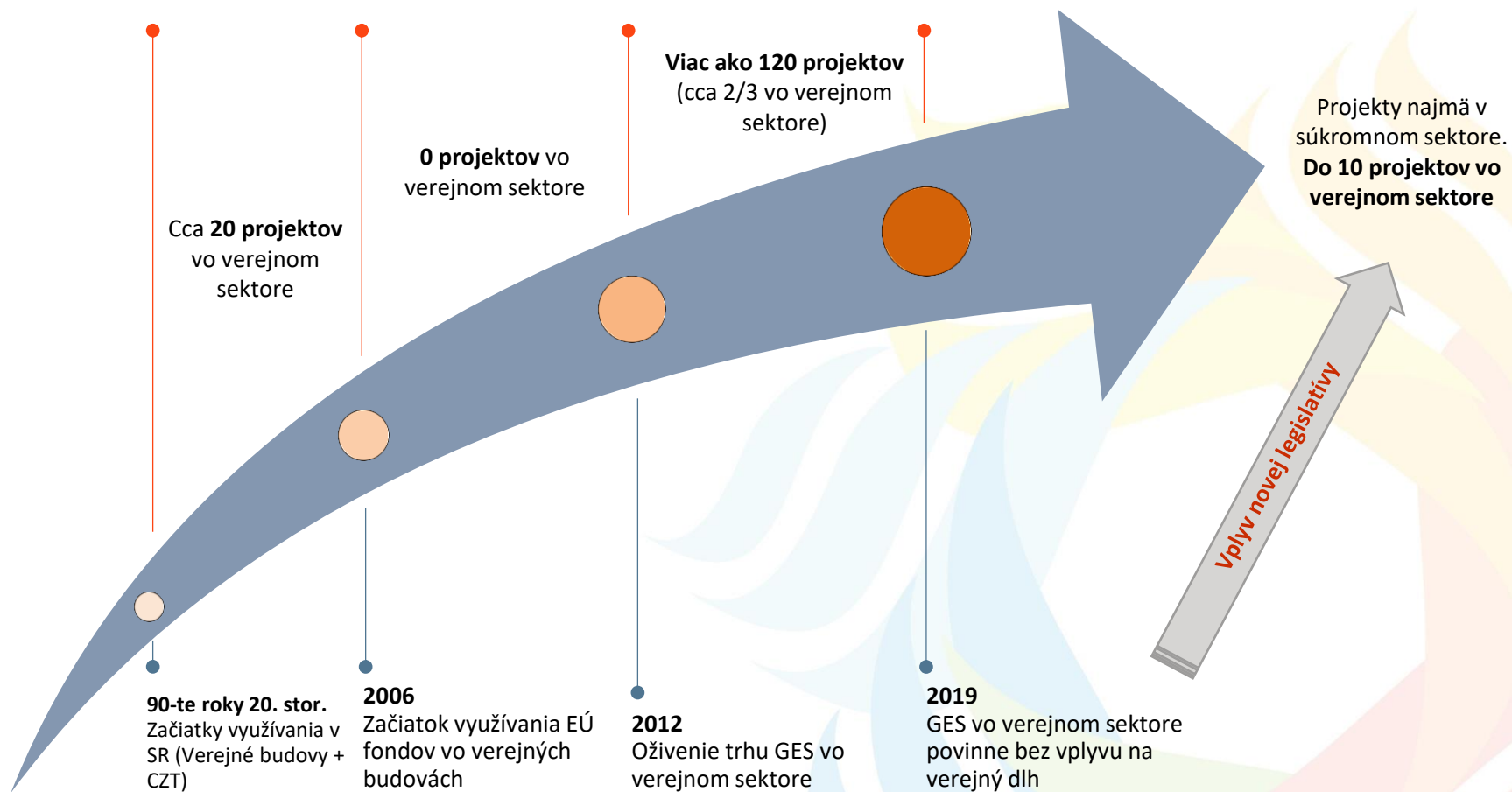
Garantovaná energetická služba (GES) je obchodný model pre zabezpečenie modernizácie budov alebo energetických zariadení, ktorý umožňuje využitie budúcich úspor prevádzkových nákladov na splácanie investičných nákladov súvisiacich s modernizáciou.

Medzinárodne je známejšia pod označením **Energy Performance Contracting (EPC)**.

Zhrnutie:

- **Garancia úspor** energie
- **Financovanie investície poskytovateľom** (vo verejnom sektore bez dopadu na verejný dlh)
- **Prenos technických rizík na poskytovateľa** GES (návrh, projekcia, realizácia opatrení)
- Zákon č. 321/2014 Z.z. o energetickej efektívnosti

■ Základná legislatíva

- **Zákon č. 321/2014 Z.z.** o energetickej efektívnosti – § 15 až § 19
- **Vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 99/2015 Z. z.**, ktorou sa ustanovujú podrobnosti pri poskytovaní podpornej energetickej služby a garantovanej energetickej služby (podmienky, získanie odbornej spôsobilosti, povinnosti)

■ Špecifiká verejného sektora

- **Koncepcia rozvoja GES** vo verejnej správe Slovenskej republiky
- **Zákon č. 4/2019 Z.z.** ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 321/2014 Z. z.
- **Eurostat Guidance Note** on the recording of energy performance contracts in government accounts
- **Guide for statistical treatment of EPC** (EUROSTAT + EIB)

■ Základné znaky

- Povinnosť použiť vzorovú zmluvu o energetickej efektívnosti pre verejný sektor
- Povinnosť rešpektovať metodiku Eurostat-u a EIB
- Možnosť využiť iba úspory nákladov na energiu
- Zodpovednosť poskytovateľa za údržbu

Vzorová zmluva

- Trvanie minimálne 8 rokov
- Oprávnená iba inštalácia aktív prinášajúcich úspory energie (investície do dodatočnej miestnej výroby energie – mimo KVET – maximálne do 50% investičných nákladov)
- Na pokrytie prevádzkových platieb (splátka investície vrátane nákladov financovania a úhrady za služby) je možné využiť iba úspory energie
- Prevádzkové platby (navýšené o prípadné vládne financovanie) nesmú prevyšovať úspory – celkovo aj po jednotlivých rokoch (tu je určitá flexibilita)
- Poskytovateľ GES zodpovedá za zabezpečenie prevádzkyschopnosti aktív počas celého trvania zmluvy
- Musí byť možnosť upraviť (znížiť) platby klienta v prípade nedosahovania úspor – problém s odpredajom pohľadávok
- Pridelení nadúspor musia ísť minimálne 2/3 poskytovateľovi GES

Potenciál GES v SR – Verejný sektor

- Cca 15 tis. budov
- Investičná **potreba** (pri obnove 3% ročne) **500 mil. EUR / rok**
- **1/3** môže byť financovaná zo súkromných zdrojov cez poskytovateľov **GES** – t.j. úspora verejných zdrojov **až 167 mil. EUR ročne**

Poskytovatelia GES

- Približne 20 potenciálnych poskytovateľov, z toho cca 7 aktívnych
- Nové subjekty pribúdajú
- Významní poskytovatelia a poradcovia združení v **Asociácii poskytovateľov energetických služieb** (www.apes-sk.eu)

Bariéry – Verejný sektor

- Vyplývajú predovšetkým z novej legislatívy (4/2019 Z.z.), ktorou je vo VS možný len GES bez dopadu na verejný dlh (metodika Eurostat-u)
- **Vecné**
  - Možné iba opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti (nereflektuje dopyt po komplexných rekonštrukciách)
- **Ekonomické**
  - Zohľadňuje sa iba úspora nákladov na energie
  - Poskytovateľ GES znáša aj náklady na údržbu (tiež musia byť splatené iba z úspor nákladov na energie)

Vyplývajú predovšetkým z novej legislatívy (4/2019 Z.z.), ktorou je vo VS možný len GES bez dopadu na verejný dlh (metodika Eurostat-u)

Predmet zmluvy o energetickej efektívnosti pre verejný sektor

- Povolená **iba** implementácia opatrení, ktoré sú **zamerané na energetickú efektívnosť**
- **Bráni realizácii komplexných rekonštrukcií** budov (vrátane stavebných/statických porúch, bezbariérovosť, adaptačné opatrenia) v rámci jednej zmluvy
- **Neodráža stav fondu verejných budov** (viac ako 50 % budov vyžaduje komplexnú rekonštrukciu)

Možné riešenie

- **Kombinácia** projektu **GES so zmluvou o dielo** v jednom projekte s jedným dodávateľom/poskytovateľom GES.

Nesúlady medzi nákladmi projektu a výnosmi

- Požiadavky:
  - Všetky **prevádzkové platby musia byť pokryté len z úspor nákladov**, priamo súvisiacou so spotrebou energie.
  - **Poskytovateľ GES je povinný udržiavať aktíva GES počas trvania zmluvy a zabezpečiť ich nepretržitú schopnosť generovať úspory.**
- Poskytovateľ **GES generuje klientovi finančnú úsporu** na nákladoch na údržbu, táto sa však **nedá použiť na pokrytie nákladov** na údržbu.
- Podobne aj úspory personálnych nákladov.
- **Znižuje sa trhový potenciál len na projekty s extrémne vysokými úsporami**

Možné riešenie

- Uspokojenie sa s **nižším počtom projektov GES**
- Obídenie regulačného rámca pre GES vo verejnom sektore (321/2014 Z.z.) a **realizovanie projektov zameraných na zvyšovanie celkovej prevádzkovej efektívnosti prostredníctvom Zmluvy o dielo s predĺženými zárukami.**
- **Kombinácia projektu GES so zmluvou o dielo v jednom projekte s jedným dodávateľom/poskytovateľom GES**

„Čistý“ GES

- **Limitované možnosti uplatnenia:**
  - Väčšinou len na čiastkové projekty zamerané na technológie
  - V prípade komplexných budov vychádza zriedkavo (možné zlepšenie v prípade kombinácie s EŠIF)
  - Neumožňuje realizovať opatrenia neprinášajúce úspory energie
- **Zmluvný rámec**
  - Zmluva o energetickej efektívnosti pre verejný sektor (vzorová, v súlade s metodikou EUROSTAT-u pre off-balance reportovanie)
- **Financovanie**
  - Komerčné, zabezpečuje poskytovateľ GES – bez dopadu na zvýšenie verejného dlhu
  - Prípadné financovanie z rozpočtu klienta treba tiež splatiť z úspor
  - Spolufinancovanie z EŠIF (nie POaO) nie je potrebné splatiť z úspor – zlepšuje ekonomiku projektov
- **Obstarávanie:**
  - Riešenie nie je vopred zadefinované – generuje sa v rámci obstarávania – každý uchádzač navrhuje svoje
  - Prístup Design&Build
  - Rovnaký prístup pri všetkých modeloch

Kombinácia GES + Zmluva o dielo

- **Možnosti uplatnenia:**
  - Umožňuje realizáciu komplexných projektov s maximálnym využitím budúcich úspor energie, ktorých výška je garantovaná
- **Zmluvný rámec**
  - Zmluva o energetickej efektívnosti pre verejný sektor (vzorová, v súlade s metodikou EUROSTAT-u pre off-balance reportovanie) – slúži pre realizáciu opatrení prinášajúcich úspory energie, ktoré sú ekonomicky návratné počas trvania zmluvy
  - Zmluva o dielo – slúži pre realizáciu opatrení nesúvisiacich so spotrebou energie, prípadne energetických nenávratných počas trvania zmluvy
  - Obstarávanie a realizácia ako jeden projekt jedným dodávateľom/poskytovateľom GES
  - V prípade ZoD je možné vybrané časti obstarávať aj podľa pripravenej projektovej dokumentácie
- **Financovanie**
  - GES – komerčné, zabezpečuje poskytovateľ GES – bez dopadu na zvýšenie verejného dlhu; možnosť kombinácie s EŠIF
  - ZoD – nie je presne definované, spravidla rozpočet klienta, ale možno využiť aj dodávateľské financovanie; nie je možné využiť off-balance reportovanie – ovplyvňuje zadlženosť

Projekt typu EPC mimo Zákona o energetickej efektívnosti

- **Možnosti uplatnenia:**
  - Umožňuje realizáciu komplexných projektov s využitím budúcich úspor prevádzkových nákladov, ktorých výška je garantovaná – zameranie na zvýšenie prevádzkovej efektívnosti
- **Zmluvný rámec**
  - Zmluva o dielo s rozšírenými zárukami
  - Vybrané časti obstarávať aj podľa pripravenej projektovej dokumentácie
- **Financovanie**
  - Nie je presne definované
  - Spravidla komerčné, zabezpečuje dodávateľ – on-balance, t.j. ovplyvňuje verejný dlh
  - Investícia a služby nemusia byť kompletne splatené iba z úspor – možnosť zahrnúť aj neenergetické opatrenia

„Čistý“ GES

Študentský domov EUBA na Starohájskej

- zateplenie obvodových stien a strechy,
  - výmena otvorových konštrukcií
  - rekonštrukciu zdroja tepla a vykurovacej sústavy
  - inštalácie zariadení na zníženie spotreby vody
  - Inštalácia meracích zariadení a zavedenie systému energetického manažmentu
-
- Trvanie zmluvy: 15 rokov
  - Garantované úspory: 39 260 EUR/rok
  - Investícia: 504 tis. EUR bez DPH
  - Cena za služby: 5 tis. EUR bez DPH/rok
-
- Poskytovateľ GES: **Veolia Energia Slovensko, a.s.**

Kombinácia GES + Zmluva o dielo

Ústavu na výkon väzby a trestu odňatia slobody v Sabinove

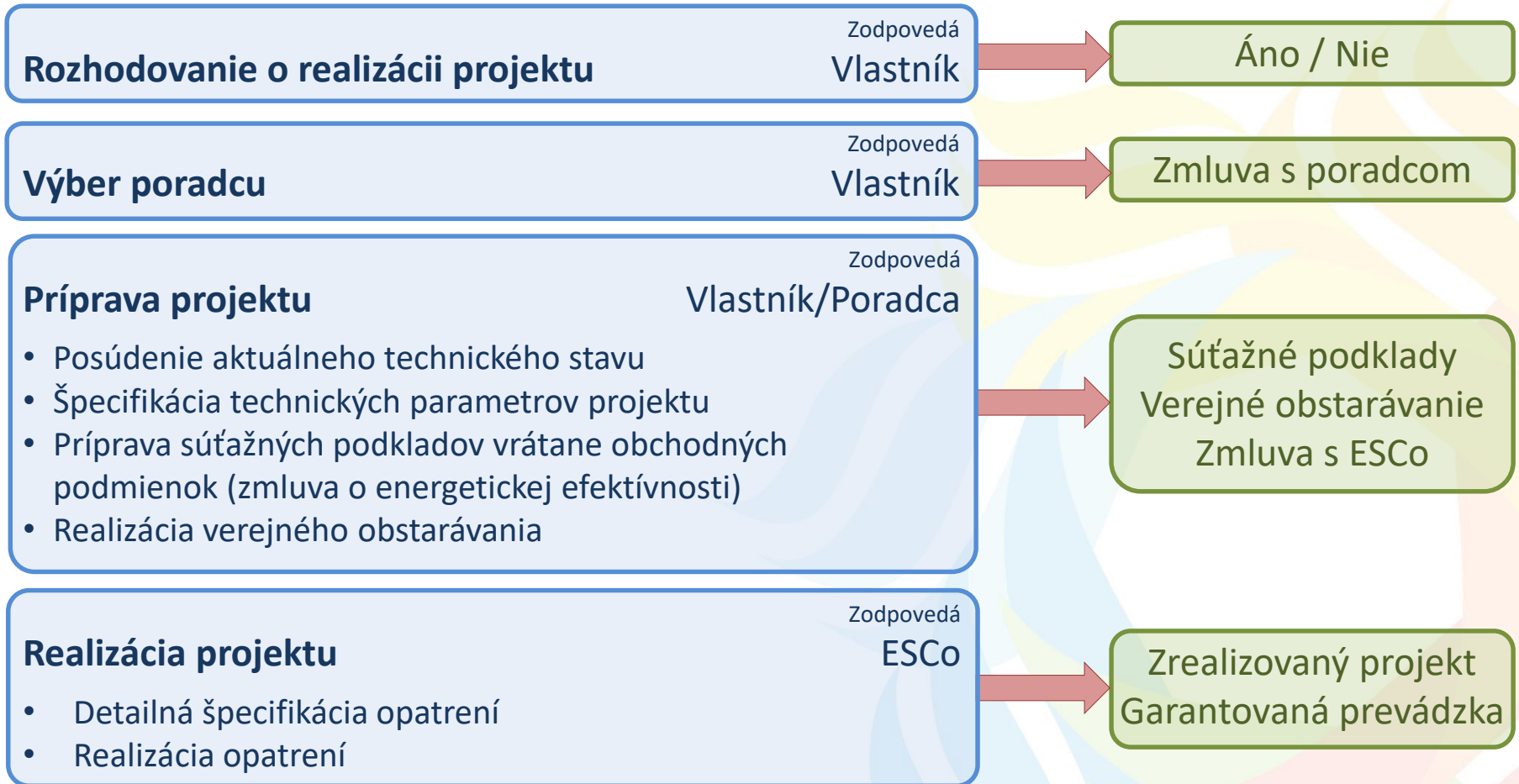
- GES
  - Rekonštrukcia kotolne a prípravy TUV,
  - Rekonštrukcia vonkajšieho aj vnútorného osvetlenia
  - Vybudovanie nového fotovoltického zdroja
  - Využitie studničnej vody

  - Investícia: 368 tis. EUR bez DPH
  - Cena za služby: 8,7 tis. EUR bez DPH/rok
  - Garantované úspory: 35 tis. EUR bez DPH/rok
- ZoD
  - Rekonštrukcia vnútro-areálových rozvodov tepla
  - Statické opatrenia na streche

  - Investícia: 283 tis. EUR
- Trvanie zmluvy: 15 rokov
- Poskytovateľ GES: **KOOR, s.r.o.**

Energy Performance Contracting

Garantovaná energetická služba

Postup prípravy projektov

- **Obstaráva sa výsledok**, nie konkrétne technické riešenie – je potrebné špecifikovať:
  - Minimálny objem úspor
  - Odhadované náklady
  - Rámec prípustných technických riešení + Požadované opatrenia
- Verejnú súťaž, resp. rokovacie konanie so zverejnením (pre zložitejšie projekty)
- **Základné kritérium – cena za jednotku úspor:**
  - Cena (investície + služby, vrátane nákladov financovania)
  - Objem garantovaných úspor

- **Veľkosť projektu – ročné náklady na energiu**
  - Bežná požiadavka je minimálne 100 tis. EUR/rok (závisí od konkrétnych poskytovateľov)
- **Potenciál úspor**
  - Čím staršia budova a čím nižšie množstvo zásahov, tým je vyšší
  - Môže existovať aj v nových budovách – optimalizácia prevádzky bez investícií
- **Stabilita prevádzky/využitia budov**
  - Plány do budúcnosti
- **Ochota vzdať sa určitých kompetencií**
- **Ochota investovať zdroje (čas, kapacity resp. financie) do prípravy projektu**

APES

ASOCIÁCIA POSKYTOVATELOV
ENERGETICKÝCH SLUŽIEB

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ !

MARCEL LAUKO

LAUKO@APES-SK.EU

WWW.APES-SK.EU